

't Ezelsvel

Postiljon van de Vlaamse Academici - Regio Brugge

Nr. 134 - Januari '25

Dinsdag 21 januari 2025: Zijn de democratie en de rechtsstaat in gevaar?
(Prof. Dr. em. Koen Geens)

De spreker schilderde een zeer breed fresco van de maatschappelijke evolutie van de voorbije decennia. Hij wees op een wezenlijk kenmerk van de democratie. Die onderwerpt zich aan principes: wie de macht heeft, doet niet wat hij wil.

Deze 'leegte van de macht' creëert een permanente onzekerheid. Er is een gebrek aan planning, wat blijkt uit de evolutie van belangrijke dossiers zoals die over energie of defensie. De meest ernstige poging om een Europees leger te vormen, de Europese Defensiegemeenschap, mislukte al in 1954.

Toch beschouwt Koen Geens de eerste dertig jaren na het einde van de oorlog al bij al als een succes. Maar problemen met monetaire wanorde (de afschaffing van de inwisselbaarheid van de dollar tegen goud in 1971), energieproblemen (de oliecrisis van 1973) en de bevolkingsexplosie ondergraven het systeem.

Het individu kreeg meer ontwikkelingsmogelijkheden en had het gemeenschapsleven minder nodig, wat leidde tot een verarming van het verenigingsleven. Die individualisering isoleerde vooral het minder welgestelde gedeelte van de bevolking en leidde tot een versplintering van het politieke landschap.

Tegelijkertijd verloren de nationale staten aan macht. De spreker ergerde zich duidelijk aan de neerbuigende manier waarop figuren uit internationale bedrijven en instellingen nationale politici behandelen, die op hun beurt verkrampd reageren. Een politicus wil iets te betekenen hebben.

Mensenrechten worden soms als luxe ervaren terwijl die net het moeilijkst afdwingbaar zijn in landen waar ze het meest onder druk staan. Economische sancties tegen landen die er te weinig respect voor tonen, leiden tot represaillemaatregelen.

Hij besloot met erop te wijzen dat de democratie wel werkt op het ogenblik dat het nodig is en nam als voorbeeld de ontwikkeling van het covid-vaccin. Democratie vergt geduld en op die manier kan ze haar sporen verdienen.

Wil je ook iets kwijt in 't Ezelsvel? Neem contact op met Bruno Comer, Weststraat 35, 8340 Damme. Tel. (050) 50 00 86 of brunocomer74@gmail.com.